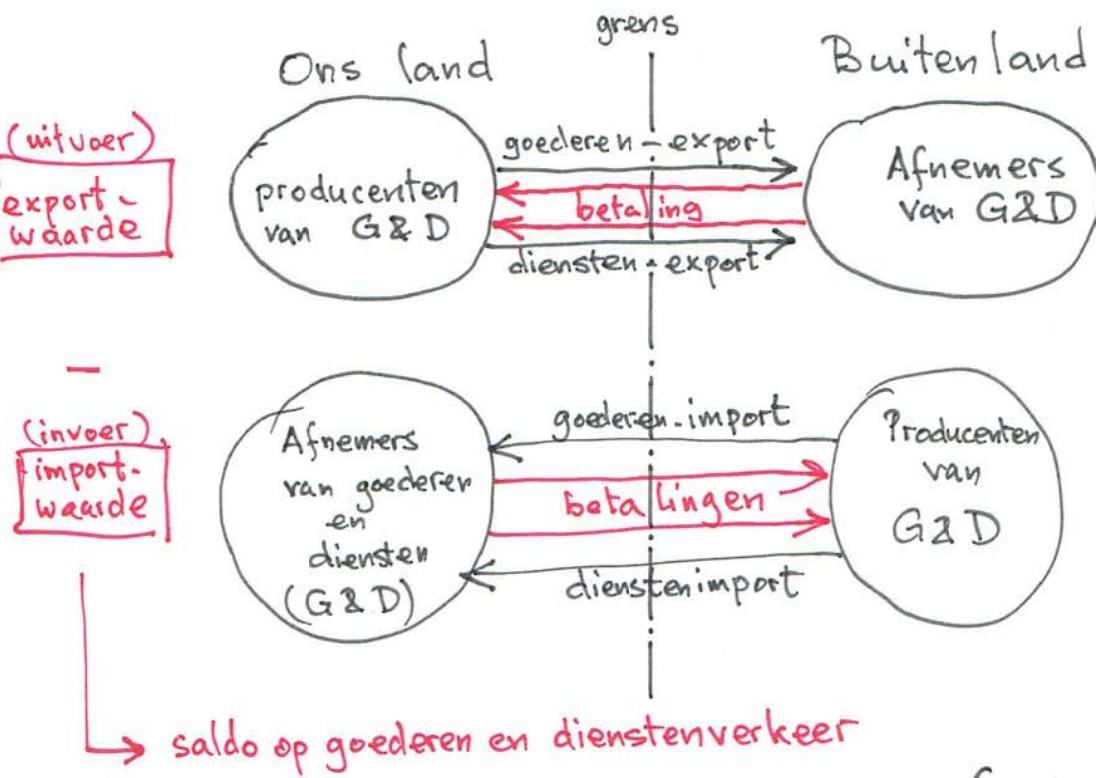

Les 1 Hoofdstuk 7 Weet je het nog?

28 Landen in de Europese Unie EU

- 19 Landen met de euro (EMU-landen)
- x 7 Landen zullen de euro nog invoeren
- / 2 " " " " " nog niet invoeren

- België • Nederland • Luxemburg
- Frankrijk • Duitsland • Italië
- Spanje • Portugal • Griekenland
- Finland • Oostenrijk x Zweden
- Estland • Letland • Litouwen
- Tsjechië • Slowakije x Polen
- Slovenië x Kroatië x Hongarije
- x Roemenië x Bulgarije
- / Denemarken • Ierland
- / Verenigd Koninkrijk (tot?)
- Cyprus • Malta

Tussen de EU-landen: vrij verkeer van } goederen
diensten
kapitaal
personen

d.w.z. geen handelsbelemmeringen
(dus geen protectie eigen producenten!)

Opm. Als het V.K. in maart de EU verlaat zonder handels-overeenkomst met de andere landen dan:

1. Wordt het duurder om spullen uit Engeland te kopen
2. Worden onze spullen voor Engelse afnemers duurder
3. Verliezen we veel tijd om van en naar Engeland te gaan of te transporteren
4. Nemen onze export en import met het VK sterk af!

Les 2 (7.1) Wat voeren we uit?

Nederland is een handelsland.

Door de ligging van ons land aan de Noordzee en de gunstige transportmogelijkheden via de rivieren importeren we veel goederen die we ook weer doorvoeren naar Duitsland en België: de wederuitvoer. En andersom!

Belang van de export: $\text{exportquote} = \frac{\text{exportwaarde}}{\text{BBP}} \times 100\%$
 " " " import: $\text{importquote} = \frac{\text{importwaarde}}{\text{BBP}} \times 100\%$

Geen handelsbelemmeringen binnen EU
 Weinig " " met overige landen door WHO (WTO)

Daardoor zijn wij een open economie

! Dit is te zien aan de hoge export- én importquote!

$\text{exportwaarde} > \text{importwaarde}$ dus $\frac{\text{exportw.}}{\text{importw.}} > 1$

$\frac{\text{exportwaarde}}{\text{importwaarde}} \times 100\% > 100\%$

Daardoor hebben we een overschot op de betalingsbalans

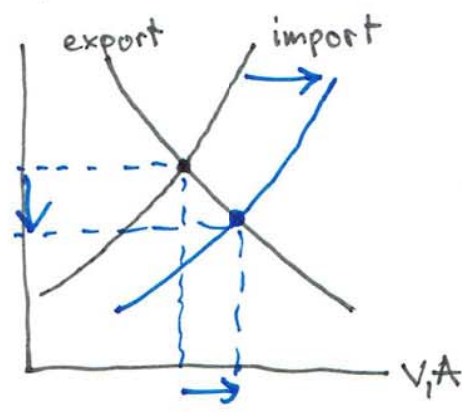
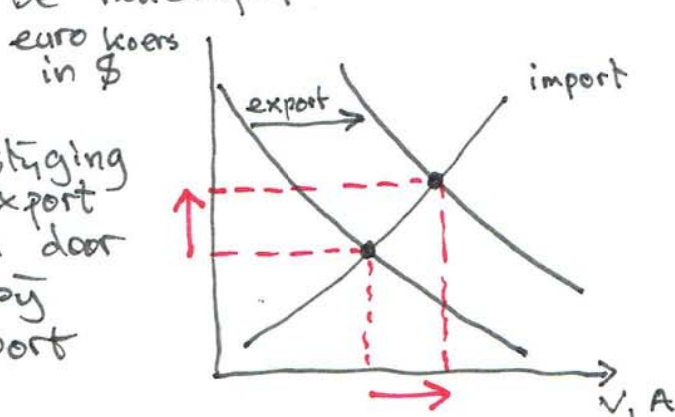
Voordelen hiervan:

- 1. We zien het BBP extra stijgen
- 2. " " de werkgelegenheid toenemen
- 3. De wisselkoers stijgt hierdoor $\rightarrow$ importeren wordt goedkoper $\rightarrow$ exporteren " moeilijker
- 4. Ons land wordt als een betrouwbare partner gezien
- 5. De rente in ons land zal ook dalen

Nadelen hiervan:

- 1. We geven onze spullen a/h buitenland en } minder behoeften vervuld
- 2. we krijgen daar minder spullen voor terug
- 3. De hogere wisselkoers leidt tot minder toerisme
- 4. We worden op den duur steeds duurder
- 5. De huizenprijzen zullen bij de lage rente sterk stijgen

Hoe de koersstijging bij grotere export wordt gevolgd door koersdaling bij grotere import

Les 3 72 Europa Zonder grenzen?

Europese Unie met 28 landen hebben verdragen getekend over:

1. Een gemeenschappelijke markt (interne markt)
2. dwz geen handelsbelemmeringen en open grenzen voor G&D = vrij verkeer van goederen en diensten
3. Vrij verkeer van personen (wonen en werken waar je wilt)
4. Vrij verkeer van kapitaal: spaargeld, beleggingen

Maar er zijn verschillen, die door harmonisatie verkleind worden

1. Belastingtarieven in elk land anders: IB, OB, VPB, ...
(principe van BTW wel overal, maar tarief verschilt)
2. Milieuheffingen verschillen sterk

Economische en Monetaire Unie (EMU) met 19 landen

1. Gemeenschappelijke munt: euro (sinds 2000)
2. Eén stelsel van centrale banken die samen de ECB vormen
Taken ECB: - Prijsstabiliteit met inflatie $< 2\%$
- Rentebeleid bij krediet opnemen bij ECB
en bij geld op rekening bij ECB

Let op: er is in principe geen direct beleid voor de wisselkoers vd €
In omloop brengen van euro's

Voorbeeld de inflatie dreigt te hoog op te lopen, b.v. $2,5\%$

- 1^e stap: ECB geeft banken minder ruimte om krediet op te nemen
- 2^e " : " verhoogt de rente op rood staan bij ECB
- 3^e " : " brengt minder geld in omloop

Gevolgen hiervan: banken en dus ook bedrijven en gezinnen kunnen hun aankopen minder makkelijk met leningen financieren
de rente op bankleningen stijgt
de aankopen nemen af, dus de vraag naar G&D neemt ook af
de prijzen stijgen dan minder hard.

Bij te lage inflatie of deflatie voert ECB geen krapgeldbeleid maar een ruim geld beleid: meer kredietruimte, lagere rente, ...

Wel of geen lid van de euro? (EMU)

Een land mag EMU-lid worden als in dat land

1. De inflatie niet meer dan $1,5\%$ hoger is dan in de 3 landen met laagste inflatie gemiddeld
2. De rente op staatsschulden niet meer dan 2% hoger is dan in 3 landen met laagste inflatie
3. Het begrotingstekort minder is dan 3% van het BBP
4. De staatsschuld minder is dan 60% van het BBP

Kennen

Kennen

KRAP
GELD
BELEID

RUIM
GELD
BELEID

Les 4 7.3 Hoe vrij is de handel?

WTO afspraken: leden mogen alleen met invoerrechten eigen producenten beschermen
dus: geen contingenten (= vaste import hoeveelheden)

Reactie: eigen producenten worden gesubsidieerd

Landen met grote thuismarkt kunnen onder de kostprijs leveren
(= dumping)

WTO:

Hoe minder protectie hoe hoger de welvaart in beide landen
waarom? = extra stof

Stappen naar vrijhandel

1. Eerst met handelspartners onderlinge afspraken maken over afname protectie
2. Met verschillende landen de protectie afschaffen = vrijhandelszone
3. Douane-unie maken: vrijhandelszone met gemeenschappelijk buitentarif (zie blz. 214)
4. Economische unie maken: douane-unie met
  - gemeenschappelijke instituten
  - gemeenschappelijk economische politiek
  - gemeenschappelijk bestuur
5. Economische en Monetaire Unie: ec. unie met 1 munt
dus ook 1 centrale bank

WTO-principe: als een lid zijn invoerrechten verlaagt voor een ander lid, dan geldt die verlaging voor alle leden

Les 5 7.4 De wereld is een dorp!

* Door het afnemen van handelsbelemmeringen gaan bedrijven zich specialiseren in datgene waar zij het beste zijn

* ↳ Gevolg: er ontstaat een internationale arbeidsverdeling
* = GLOBALISERING

Hierdoor worden producten wereldwijd goedkoper.

Maar bedrijven verplaatsen vaak hun productie naar lage loonlanden
— zodat in landen waar men zich niet kan aanpassen werkloosheid ontstaat

Bovendien wijken bedrijven uit naar landen met minder milieueisen
— zodat de natuurlijke hulpbronnen uitgeput worden

Let op het rekenvoorbeeld van opgave 35:

Door specialisatie in het product waarvoor
je a) het grootste voordeel hebt (ga je bij vrije rui)
b) " kleinste nadeel " er allebei op vooruit

○ (China 1 uur en NL 2 uur)

Conclusie ⚡ Omdat Nederland in verhouding het goedkoopst produceert met hooggeschoolde arbeid gaan we minder met laaggeschoolde arbeidskrachten produceren